

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Науковий університет імені Етвеша Лоранда
(м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної
конференції 27-28 жовтня 2022 року

Україна, Мукачево
27-28 жовтня 2022 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Стахів Марія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 жовтня 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво: Вид-во МДУ, 2022. – 402 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія:

Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Горват М.В. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

<i>ДЕМЕНЬ П., РЕГО Г. І.</i> ЗАПОБІГАННЯ ТА ЗМЕНШЕННЯ ЦЬКУВАННЯ В ШКОЛІ НА ПРИКЛАДІ ПРОГРАМИ «ДРУЖНЯ ШКОЛА»	138
<i>ДОБОНІ А., ЛАЛАК Н.В.</i> ЛЮБОВ ДО ДІТЕЙ ЯК ПРОВІДНА ЦІННІСНО- СВІТОГЛЯДНА ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	141
<i>ДОБОШ О.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ	143
<i>ЗАМЕЛЮК М.І., ХОМЯРЧУК А.П.</i> САМОМОТИВАЦІЯ – ОСНОВА УСПІХУ ПЕДАГОГА	146
<i>ЗАПОРОЖЧЕНКО Т.П., ДЕЩЕНКО Н.В.</i> РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	148
<i>ЗОРІВЧАК М. В., МАЙБОРОДА І. Е.</i> ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПАТРІОТИЧНОГО ПОЧУТТЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	151
<i>ІВАНОВА В.В., ГЕНЦІ Р.Р.</i> РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЕВОГО СПІЛКУВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	153
<i>ЛЬТЬО Г.Ф., КОТУБЕЙ В.Ф.</i> УКРАЇНА У СВІТОВОМУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ	156
<i>ЛЬТЬО Г.Ф., КОТУБЕЙ В.Ф., СІДОР Ю.І.</i> ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК	158
<i>КАМПОВ Н.</i> СИТУАЦІЙНІ ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	160
<i>КОВАЛЬЧУК І.Л.</i> ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ФІЛОСОФІЇ	163
<i>КОВАЧ О.В., ЧОВРИЙ С.Ю.</i> ДОСВІД УЧИТЕЛЬСЬКИХ СЕМІНАРІЙ ЗАКАРПАТТЯ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ У КОНТЕКСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	166
<i>КОЗАР Ю.Ю., ШОПША Г.В.</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ ЗАСОБАМИ ДІЛОВИХ ІГОР	168
<i>КОЗАРЬ О. П., ПИНЗЕНИК О. М., СКРИПИНЕЦЬ В. В.</i> МАРКЕТИНГ ЯК ФІЛОСОФІЯ БІЗНЕСУ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАРКЕТОЛОГІВ	171
<i>КОЛЕСНИК Л.Д.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ПЕДАГОГІЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ	173
<i>КОМАР О.А.</i> РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	175

Таким чином, аналіз даних досліджень дозволив встановити, що деякі якості культури мовленнєвого спілкування дитини розглядалися окремими вченими. Проте загалом виховання культури мовленнєвого спілкування дітей старшого дошкільного віку не було предметом самостійного дослідження. Як перспективи дослідження розглядаємо спробу довести можливість розвитку культури мовленнєвого спілкування дітей старшого дошкільного віку в ігровій формі навчання.

Список використаних джерел

1. Дубова, О. Теоретичні засади формування основ культури спілкування дітей 5-7 років. Освіта і управління. 2012. №1. С.10-115.
2. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность : учеб. Пособие. 2-е изд., М. : Смысл : Академия, 2005. 352 с.
3. Піроженко Т.О. Комунікативно-мовленнєвий розвиток дошкільника /Т.О.Піроженко. Тернопіль: Міндрівець, 2010. 152 с.

»

**ІЛЬТЮ Г.Ф.,
КОТУБЕЙ В.Ф.**

Мукачівський державний університет, Україна

УКРАЇНА У СВІТОВОМУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Україна переживає процес входження в європейський, політичний, культурний, правовий простір. Відповідні дії держави щодо входження у європейське співтовариство називають євроінтеграційними. На думку українських вчених, євроінтеграція для нашої країни – процес модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, вихід на світові ринки, насамперед на ринок. Євроінтеграція – найкращий спосіб реалізації національних інтересів, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних інтересів.

Інтеграція трактується як один з напрямків зовнішньої політики держави, передбачає істотні внутрішні перетворення згідно з прийнятими стандартами, забезпечує можливість переходу до більш високого рівня міжнародних відносин [2, с.5-6].

Наближення Європейського Союзу до українських кордонів об'єктивно збільшує вплив європейської спільноти на Україну, мо-

дернізує співробітництво з новими членами Союзу. У стратегічному плані цей процес можна розглядати як позитивний – такий, що сприяє запровадженню в Україні європейських стандартів, розширює рамки співробітництва з Європейським Союзом.

Євроінтеграція – це процес впровадження європейських норм в українське законодавство. Таке впровадження має забезпечити: стабільну економіку, правову державу, чисте довкілля, якість харчових продуктів, соціальну захищеність громадян, високий рівень життя та відсутність корупції. Це єдиний економічний, соціальний та гуманітарний простір, де відмовилися від кордонів та зайвих умовностей задля вільного переміщення товарів, людей, послуг і капіталів, необмеженого обміну інформацією, культурними та науковими надбаннями.

Для України європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, підвищення конкурентоспроможності.

У політичному аспекті європейська інтеграція детермінує модернізацію правового поля української держави, демократизацію її політичної та інституціональної систем. Співпраця з ЄС сприятиме наближенню соціальних умов України до високих європейських стандартів, підвищенню рівня життя та статку населення.

У культурно-цивілізаційному аспекті євроінтеграція – це шлях до активізації взаємообміну між українською та західноєвропейською гуманістичною культурами, одночасне становлення України як інтегрованої частини глобального суспільства, так і національної держави, зміна нашого світогляду, світоглядних принципів на всіх рівнях і рухом до європейського добробуту [3, с. 71].

Чинником, що гальмує євроінтеграційні процеси в Україні, є загострення внутрішніх і зовнішніх політичних конфліктів. Загострення внутрішньополітичних конфліктів суттєво знижують ефективність політичної системи України.

Для України рух у напрямі європейської інтеграції – це питання ефективності її включення в наявну систему розподілу функцій і ролей у сучасній світовій економічній і політичній системі. Активізація євроінтеграційних процесів означає також більш інтенсивне включення України в міжнародну співпрацю щодо врегулювання конфліктів і протидії загрозам міжнародної безпеки [1].

Список використаних джерел

1. Багатеренко А.О. Проблеми та перспективи європейської інтеграції України. Наукові журнали Національного Авіаційного Університету. 2013. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/viewFile/5915/6665>

2. Європейський проект та Україна : монографія / А. В. Єрмолаєв, Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова [та ін.]. – К. : НІСД, 2012. – 192 с.
3. Осадча Н.В. Характеристика процесу інтеграції України до Європейського Союзу (ЄС) / Н. В. Осадча // Економічний вісник Донбасу. – 2011. – № 3 (25). – С. 71–81.

»

**ЛІТЬО Г.Ф.,
КОТУБЕЙ В.Ф.,
СІДОР Ю.І.**

Мукачівський державний університет, Україна

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК

Наука – сфера діяльності людини, спрямована на отримання нових знань про навколишній світ. Роль науки сформувалась у далекі історичні часи і з кожним днем дедалі більше зростає. Наука перетворюється на безпосередню виробничу силу суспільства, вона не стежить за розвитком техніки, а випереджає його, визначає сучасний прогрес матеріального виробництва. Сьогодні наукове знання пронизує усі сфери суспільного життя, наука орієнтується насамперед на людину, її інтелект, творчі здібності, її цілісний і всебічний розвиток.

У 1576 році князем Костянтином-Василем Острозьким у своєму родовому місті Острог було засновано Острозьку академію, першу науково-освітню установу України. В основу діяльності Острозької академії було покладено традиційне для середньовічної Європи вивчення семи вільних наук (граматики, риторики, діалектики, арифметики, геометрії, музики, астрономії), а також «вищих» наук: філософії, богослів'я, медицини.

Наукові дослідження в Україні вперше почали з'являтися в XVII–XVIII століттях: Києво-Могилянська академія (1632; тепер Національний університет «Києво-Могилянська академія»), Львівського університету (1661; тепер Львівський національний університет імені Івана Франка), де розвивалися переважно гуманітарні науки. Значного розвитку наука в Україні набула в XIX столітті, коли було засновано Харківський (1804), Київський (1834) і Одеський (1865) університети. Наукові відкриття світового рівня й загальнонаціонального значення здійснили професори, вчені Володимир Антонович, Михайло Максимович, Олександр Потебня та інші.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>